

**Notat vedr. hash-situationen blandt unge i Svendborg Kommune
Udarbejdet af Fyns Politi og Svendborg Kommune – efterår 2020**

**Børn, Unge, Kultur og Fritid
SSP**

Ungekontakten
AP. Møllersvej 37
5700 Svendborg

mette.machon.balle@svendborg.dk

I maj 2019 blev der af Fyns Politi og Svendborg Kommune udarbejdet et notat om hash-situationen blandt unge i Svendborg. Formålet med notatet var at skabe et fælles faktabaseret billede af, hvordan situationen i Svendborg Kommune var på daværende tidspunkt mht. hash og kriminalitet relateret til euforiserende stoffer (på gadeplan). [Notatet](#) blev drøftet og taget til efterretning på Børn- og Ungeudvalgets møde den 12. juni 2019. Den 17. december 2020

I det følgende gives en opdatering på fakta siden 2019. Desuden gives en status på de supplerende tiltag, som blev beskrevet i notatet i 2019.

Afdeling: SSP/Fyns Politi
Ref. MMB/PF
Acadresagsnr: 20-15833

1. Faktuelt opdateret overblik
2. Konkret operativ indsats – nuværende situation
3. Status på supplerende tiltag mellem Svendborg Kommune og Fyns Politi
4. Opsamling

1. Faktuelt overblik

Udvikling af narkokriminalitet i Svendborg og på Fyn i perioden 1. januar 2012 til november 2020

Når der nedenfor beskrives en stigning i antallet af sager på området i perioden 2012-2020 vurderer politiet, at det er foranlediget af den helhedsorienterede indsats, der kontinuerligt foregår lokalt, regionalt og nationalt på forskellige niveauer i bekæmpelsen af narkokriminalitet. Den vurderes således at være et udtryk for myndighedernes offensive indsat på området og er ikke nødvendigvis et udtryk for, at der er kommet mere narkotika i omløb.

Tabel 1

Svendborg	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
71281 Narkotika, salg af	14	12	15	20	4	9	10	12	8
71282 Narkotika, smugling mv. af	1	0	0	0	4	0	0	0	0
84110 Euforiserende stoffer / lov om	99	92	91	94	100	182	195	182	130
84111 Euforiserende stoffer / lov om (salg)	27	22	36	27	32	53	36	58	52
Svendborg i alt	141	126	142	141	140	244	241	252	190

Tabel 2

Fyns Politi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
71281 - Narkotika, salg af	82	55	88	86	43	55	77	88	69
71282 - Narkotika, smugling mv. af	11	3	3	10	6	3	4	2	4
84110 - Euforiserende stoffer / lov om	974	1040	1210	1029	1284	1462	1629	1409	1128
84111 - Euforiserende stoffer / lov om (salg)	165	153	181	141	224	413	279	298	241
Fyn i alt	1232	1251	1482	1266	1551	1933	1989	1797	1442

Begrebsafklaring.

Sagerne optalt i tabel 1 og 2 indeholder alene anmeldelser. Der er ikke trukket data på aldersfordelingen for evt. sigtede i de omhandlede anmeldelser.

Narkokriminalitet omhandler i denne kontekst om besiddelse, salg, smugling m.v. af stoffer, som har en euforiserende virkning, og som er kriminaliseret jf. bilag 1 i Lov om Euforiserende Stoffer, liste A, B, C, D og E. Narkokriminalitet omhandler

både overtrædelser af straffeloven og overtrædelser af Lov om Euforiserende Stoffer. Dopingmidler er ikke inkluderet i dette datatræk.

Der er ingen umiddelbar forskel på anvendelsen af betegnelsen 'narkotika' og betegnelsen 'euforiserende stoffer', idet begge betegnelser dækker midler, som har en euforiserende virkning, og som er kriminaliseret efter bilag 1 i Lov om Euforiserende Stoffer. Betegnelsen narkotika relateres typisk til sager med større kvanti, der straffes efter Straffeloven, mens euforiserende stoffer typisk relateres til særloven under samme navn.

Straffelov

Tabel 1 omhandlende Svendborg angiver en udvikling, hvor sagerne, som er afgjort efter straffeloven er angivet med gerningskoderne, 71281 og 71282.

Udviklingen angiver overordnet et sammenligneligt niveau i årene fra 2012 til 2014, hvorefter der sker en stigning i 2015 til 20 sager. I 2016 ses et fald til 8 sager, efterfulgt af en stigning af antallet i 2017 til 9, i 2018 til 10 og i 2019 til 12. I 2020 er der indtil videre 8 sager.

Tabel 2 viser udviklingen i sager med samme gerningskoder for Fyns Politi og her ses et voldsomt fald i antallet af sager fra 93 sager i 2012 til 58 sager i 2013, fulgt af en stigning til 91 sager i 2014 og 96 sager i 2015. Antallet af sager falder herefter i 2016 men stiger igen 2017. I 2018 ses en stigning til 81 sager, og 90 sager i 2019. I 2020 har der indtil nu været 73 sager.

Det er vigtigt i denne sammenhæng at bemærke, at disse sager er direkte påvirkelige af myndighedernes helhedsorienterede indsats på området, hvilket også kan ses ved de forholdsvis store udsving i antallet af sager over årene. Sager af omhandlede type fremkommer ofte i større sagskomplekser, med flere sigtede i samme sag.

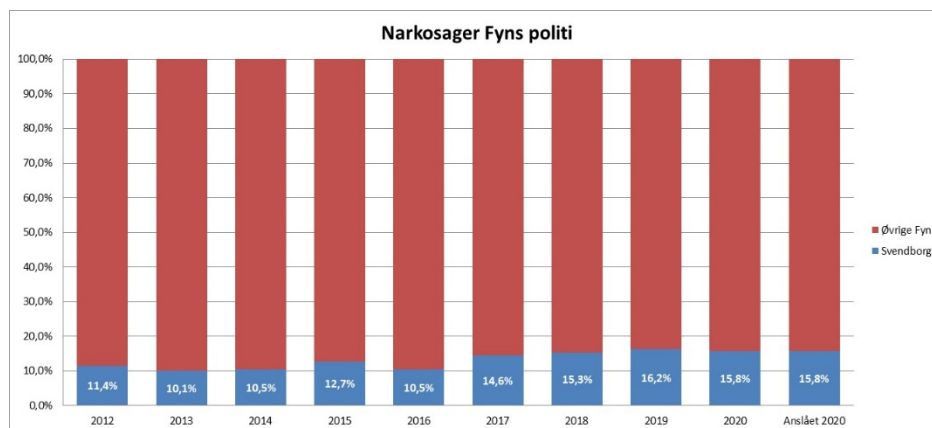
Særlov

Udviklingen i narkotikasager afgjort efter særlovgivningen¹ viser, at udviklingen i Svendborg (tabel 1) i sagerne vedrørende lov om euforiserende stoffer er faldet i 2013 til 2016, mens det steg kraftigt i 2017. I 2017-19 er niveauet det samme, hvilket ser ud til at fortsætte i 2020. Sagerne vedrørende salg af euforiserende stoffer er gået op og ned indtil 2017, hvor der er sket en kraftig stigning.

For hele Fyns politi (tabel 2) ligger udviklingen i narkotikasager afgjort efter særlovgivningen næsten konstant, med små udsving indtil 2018, hvor der er en større stigning. Sagerne vedrørende salg ligger også konstant indtil 2016 og især 2017, hvor der er sket en større stigning.

¹ Særlovgivningen henviser i dette tilfælde til Lov om euforiserende stoffer. Narkotikasager, som er afgjort efter særlovgivningen betyder i denne kontekst, at sagerne typisk fremstår med mindre kvanti af det kriminaliserede stof, og typisk til eget brug, men også salg, der ikke straffes efter Straffeloven.

Figur 3. Anmeldelser i procent

Figur 3 viser antal narkotikasager (*Straffelov og Særlov*) i Svendborg angivet i procent af det samlede antal narkotikasager i Fyns Politi, der er sat til 100 %.

Svendborgs andel af sagerne har ligget næsten konstant indtil 2016, hvorefter andelen de følgende år har været svagt stigende. I 2020 forventes niveauet at være lidt lavere end i 2019.

Ungdomskriminalitet for de under 18-årige

Overordnet set er der sket et massivt fald i kriminaliteten blandt unge under 18 år i perioden 2006-2018 både på landsplan og i Svendborg Kommune².

Per den 1. januar 2019 trådte Ungdomskriminalitetsreformen Alle handlinger har konsekvenser i kraft. Dette betød blandt andet, at Lov om ungdomskriminalitet trådte i kraft, og Ungdomskriminalitetsnævnet (UKN) blev oprettet. Loven betød desuden, at 10-14-årige efter en screening også kan komme i Ungdomskriminalitetsnævnet, såfremt de mistænkes i en sag for personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet. Hvis barnet er mistænkt for anden alvorlig kriminalitet screener politiet for risikofaktorer, der gør barnet særligt udsat for at begå ny kriminalitet.

Tabel 4. Antal sigtede og antal unikke sigtede personer under 18 år i Svendborg Kommune 2016-2020.

	2016		2017		2018		2019		2020*	
--	------	--	------	--	------	--	------	--	-------	--

² [Justitsministeriet 2017: Udviklingen i børne- og ungdomskriminalitet 2006-2016. Med separate opgørelser for kommuner og politikredse](#)

Alder ved gerning	Sigtede, antal	Sigtede, unikke	Sigtede, antal	Sigtede, unikke	Sigtede, antal	Sigtede, unikke	Sigtede, antal	Sigtede, unikke	Sigtede, antal	Sigtede, unikke
9							1	1		
10										
11										
12							4	3	2	2
13	2	2	1	1			3	3	17	9
14	9	9	11	5			5	5	21	6
15	10	9	20	8	8	6	13	7	19	6
16	11	7	84	20	74	13	23	17	21	13
17	37	23	23	11	99	23	20	13	23	15
I alt	69	47	139	42	181	38	69	45	103	50

* Indtil oktober 2020

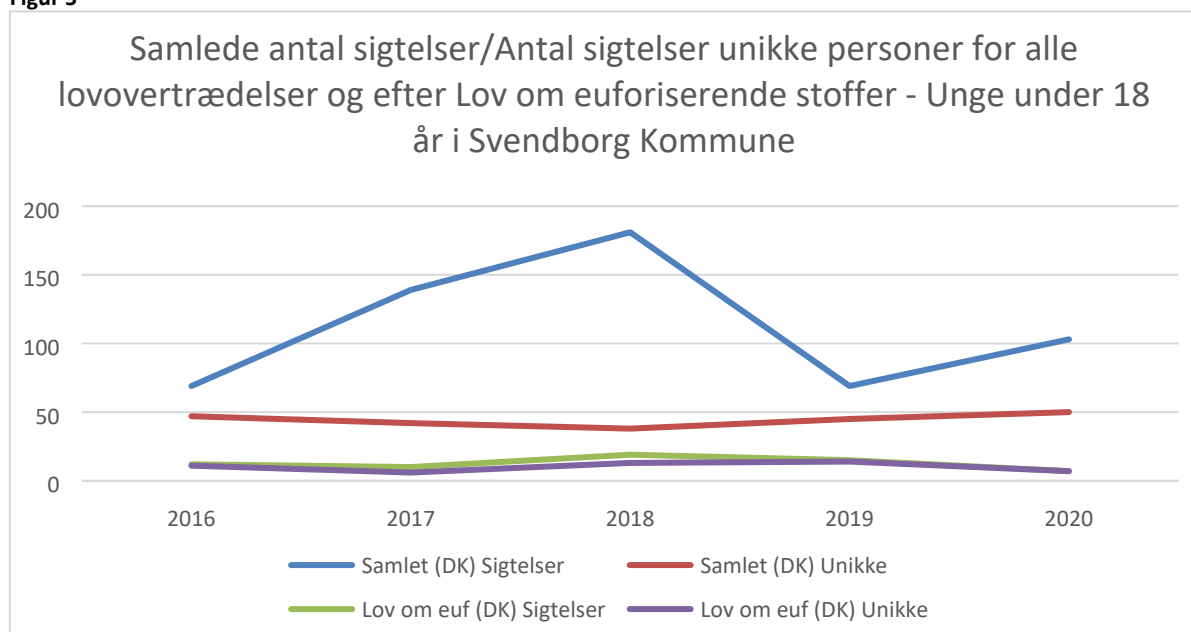
I tabel 4 ses en opgørelse over antal sigtede for unge under 18 år i Svendborg Kommune i perioden 2016-2020. I tabellen fremgår både antal sigtelser og antal unikke unge, som er sigtede.

I tabellen ses, at der har været en markant stigning i antallet af sigtede i 2017 og 2018, hvorimod antallet af unikke sigtede er faldet fra 47 i 2016 til 38 i 2018. Mange sigtelser mod få personer kan hænge sammen med et større sagskompleks, hvor få personer har været sigtet for en række lovovertrædelser, fx for kriminalitet begået på internettet.

I 2019 faldt antallet af sigtede markant, hvorimod antallet af unikke sigtede steg til 45. I 2020 ser både antallet af sigtede og unikke sigtede ud til at stige en anelse igen.

Aldersmæssigt ses en markant stigning i antal unge sigtede under 15 år i 2019 og 2020. Dette kan forventes at hænge sammen med etablering af Ungdomskriminalitetsnævnet og en deraf ændret praksis hos politiet, hvilket der også peges på fra Justitsministeriet i deres publikation: Udvikling i børne- og ungdomskriminalitet 2006-2019.

Figur 5

I ovenstående figur 5 ses, hvordan der i 2017 og 2018 har været en top i antallet af sigtelser, hvorimod antallet af unikke sigtede unge har ligget nogenlunde stabilt. Ift. sigtelser efter Lov om euforiserende stoffer ses udsving mellem 6 unikke sigtelser i 2017 og 14 unikke sigtelser i 2019. I 2020 er der indtil nu 7 unikke sigtelser efter Lov om euforiserende stoffer.

Ungdomskriminalitetsnævnet

Henvisninger til ungdomskriminalitetsnævnet af sager med unge 10-17,5-årige på hele Fyn i 2019 og 2020

Siden Lov Om Bekæmpelse af Ungdomskriminalitet trådte i kraft pr. 1. januar 2019 har UKN-screeningsenheden ved Fyns Politi foretaget screeninger i alle sager, hvor unge mellem 10-17,5 år er mistænkt for at begå kriminalitet på Fyn.

I alt har der på Fyn i 2019 været screenet 428 unikke personer, hvoraf der er henvist 31 sager med unge mellem 10-14 år og 69 sager med unge mellem 15-17,5 år til behandling i ungdomskriminalitetsnævnet.

UKN-Screeningsenheden har i 2020 indtil den 06.10 2020 screenet 143 unikke personer og henvist 47 sager med unge mellem 10-14 år og 43 sager med unge mellem 15-17,5 år til behandling i ungdomskriminalitet nævnet. Screeningsenheden er ikke bekendt med sagernes afgørelser i ungdomskriminalitetsnævnet.

Henvisninger af sager med unge med bopæl i Svendborg Kommune i 2019 og 2020

UKN-screeningsenheden hos Fyns Politi har i 2019 henvist 12 sager af unge mellem 15-17,5 år med bopæl i Svendborg til UKN. 3 af sagerne er ikke ført til behandling i ungdomskriminalitetsnævnet, da sagerne ikke er ført til tiltalerejsning i anklagemyndigheden.

I 2020 indtil den 06.10 2020 har UKN-screeningsenheden henvist 5 sager til UKN med unge med bopæl i Svendborg. 1 af sagerne er en ung mellem 10-14 år og 4 henvisninger af unge mellem 15-17,5 årige. 3 af henvisningerne har ikke ført til behandling i ungdomskriminalitetsnævnet, da sagerne ikke har ført til tiltalerejsning i anklagemyndigheden.

Brugen af hash

Der er ikke data fra nye befolkningsundersøgelser omkring brugen af hash blandt unge i Svendborg Kommune.

Misbrugsbehandling

I 2019, hvor notatet blev udarbejdet, var der en ikke-signifikant stigning i antal behandlingsforløb i Ungeafdelingen opgjort på økonomidata og ikke individuelle forløb. Dvs. at en person i flere behandlingsforløb i et kalenderår fremgår som særskilte behandlingsforløb.

For både under og over 18-årige var antallet af behandlingsforløb højere, men det kræver større sammenligningsgrundlag for at se, om det er en tendens fremfor et udsving på grund af fx indskrivningsmønstre eller behandlingstidslængde.

Tabel 6. Antal behandlingsforløb i Svendborg Kommune 2016-2019

Antal behandlingsforløb	Under 18 år		Over 18 år		I alt
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	
2016	4	6	78	26	114
2017	6	7	55	19	87
2018	5	9	75	22	111
2019	13	7	93	42	155

Det er fortsat vurderingen, at udsvingene ikke entydigt viser, at flere søger behandling som konsekvens af øget misbrug. Årsagerne til svingningerne er givetvis mange og komplekse, og kan ikke umiddelbart tages som tegn på stigende eller faldende problemer med hash eller andre stoffer blandt unge i Svendborg Kommune.

Antal unge Svendborgborgere i behandling varierer over årene ligesom det samlede antal unge i behandling i Svendborg varierer. Måske er det mere 2019 der i forhold til de senere år skiller sig ud med et markant højere antal unge i behandling.

2. Konkret operativ indsats – nuværende situation

SSP fokus 2020

Gadeplansarbejde

Især i Corona-perioden (marts-august 2020) har SSP prioriteret at bruge langt mere tid på såkaldt "gadeplans-arbejde" end normalt. Dette handler om at være synlig i hele kommunen på steder, hvor unge opholder sig om eftermiddagen og aftenen, fx havnen, P-huset og Torvet, men også på skolernes område i alle dele af kommunen. Det opsøgende arbejde bruges til at komme i tættere dialog med de unge og få skabt relationer, der kan lede til samarbejde med de unge omkring bl.a. deres hashrygning. Det opsøgende arbejde prioriteres ud fra en række input, herunder henvendelser fra borgere, private og offentlige institutioner, der oplever, at grupper af mennesker skaber utryghed. På nær en enkelt henvendelse bliver mistanke om handel med eller indtag af rusmidler fremhævet som argument for, at vi skal prioritere området. Eksempelvis har vi modtaget et stort antal henvendelser om unge, der opholder sig på institutioners legepladser, hvor der efterlades flasker og andet skrald. Her bliver det altid fremhævet, at man også mistænker hashrygning, idet man mener at have fundet jointskodder. Det viser sig dog næsten altid at være skodder fra discountcigaretter, hvor skodderne er lavet som hule rør og i en hvid farve.

Individmøder

Der afholdes ugentlige individmøder – cirka hvert andet møde afholdes digitalt/telefonisk. Møderne giver altid anledning til en række hjemmebesøg. SSP er i slutningen af 2019 påbegyndt registrering af afholdte hjemmebesøg på baggrund af individmøder. Der er indtil nu afholdt samtaler med 117 unikke børn og unge under 18 år og deres forældre. Et individuelt indeholder mindst en samtale. Ud fra vores registreringssystem kan vi se, at den dominerende kriminalitetstype i Svendborg Kommune blandt de 10-18-årige er butikstyveri. Lov om euforiserende stoffer udgør aktuelt kun 8% af sagerne.

Samarbejde med skolerne

SSP står altid til rådighed for skolerne og deltager i faste møder på skoler, der ønsker det. SSP er desuden til stede på de skoler der ønsker det på bestemte dage – det såkaldte 'åben dør'-tiltag. Den faste tilstedeværelse på skolerne gør, at både elever og lærere har let adgang til en SSP-konsulent. Dette har været sat på pause i Corona-perioden. Pt. Benyttes tilbuddet af 2 skoler i Svendborg Kommune. SSP afholder løbende sundhedstema dage i alle 7. klasser, lige som der løbende holdes ad hoc oplæg for elever og forældre ift. alkohol, digital dannelse mv.

Forældrenetværksgruppe

SSP har fortsat forældrenetværksgruppe for forældre, hvis børn og unge har udfordringer relateret til hash. Gruppen mødes hver 14. dag, og SSP deltager sammen med en repræsentant fra Ungeafdelingen.

Tilstedeværelse i Værestedet

For at styrke tilstedeværelsen i den boligsociale helhedsplans nærområde er der en øget tilstedeværelse i Værestedet. Det tilstræbes at en af SSP-konsulenterne er tilstede i Værestedet mindst en eftermiddag om ugen. Der har bl.a. været fokus på god færdselsadfærd i lokalområdet blandt de unge.

Politimæssig indsats

Som et led i den politimæssige indsats mod narkokriminalitet på gadeplan i Fyns politikreds, er der løbende arbejdet på efterforskningsmæssigt, forebyggelsesmæssigt og operativt niveau.

Mange af sigtelserne i besiddelsessagerne sker ved akut opstået mistanke og kontrol/stikprøver som led i det lokale politiarbejde fra patruljecentret i Svendborg, ligesom en del af sigtelserne vedrørende handel med euforiserende stoffer ofte sker på foranledning af civil patruljen, der i samarbejde med OC (organiseret kriminalitet) og lokale politifolk fra Svendborg reagerer på tip, anmeldelser og efterforskning.

Fyns Politi har som resultat af indsatsen foretaget adskillige aktioner rettet mod narkokriminalitet i Svendborg. Aktioner der har givet anledning til ransagning, anholdelser, sigtelser og fængsling af de involverede.

Fyns Politi har også en række narkotikainsatser på andre dele af Fyn, hvor der er sammenfald mellem leverandørleddet til Svendborg og de øvrige dele af Fyn. En indsats i Odense kan derfor også være en indsats mod leverandører af hash til Svendborg, og derfor skal Fyns Politis indsats ses i et større perspektiv end blot det, som sker i Svendborg.

Forebyggelse: Der foregår løbende en screening af unge, der antræffes af politiet under bekymringsvækkende omstændigheder, herunder i restaurations- og misbrugsmiljøet mv. Dette med henblik på deling af personoplysninger til kommunale myndigheder (§ 115 møder) i forhold til unge under 18 år (antrufne, mistænkte, sigtede) og unge 18 – 24 år (sigtede) – desuden en lang række tryghedspatruljer med den mobile politistation (DMP).

Sideløbende med de lokale indsatser bliver der arbejdet både regionalt og nationalt med den organiserede narkokriminalitet. Et arbejde som Fyns Politi kontinuerligt indgår i for at få stoppet bagmændene og dermed forsyningslinjen.

3. Status på supplerende tiltag mellem Svendborg Kommune og Fyns Politi

I notatet fra maj 2019 blev der peget på en række supplerende tiltag. I det følgende gives en status på, om tiltagene er iværksat og hvordan:

- Flere individmøder

Der afholdes nu individmøder hver uge. Hver anden gang holdes mødet digitalt eller over telefonen

- Flere bekymringssamtaler

Det registreres ikke specifikt hvor mange bekymringssamtaler der er afviklet af Fyns Politi selvstændigt, af Svendborg Kommune selvstændigt, eller af Svendborg Kommune og Fyns Politi i forening.

Hovedparten af de bekymringssamtaler der afvikles af politiet selvstændigt i forhold til børn under 18 år, foregår enten i forlængelse af den strafferetlige afhøring, eller i kontekst af 'Under 18-antræffelser' med registrerede bandemedlemmer.

Normal procedure er at Fyns Politi leverer individ bekymringer til kommunerne i § 115 møderne med henblik evt. iværksættelse af individuelle samtale forløb ved kommunal foranstaltning.

Det aktuelle antal af individuelle forløb er 117, heraf er de 39 opstartet i 2019. Der er således opstartet 78 individuelle forløb i 2020.

Der er gennemført 6 bekymringssamtaler med politiets deltagelse. Sagerne omhandlede en episode med hærværk, hvor 6 unge havde været involveret.

- Flere personaleressourcer til SSP-arbejdet

På baggrund af budgetforliget for 2020, er der i februar 2020 ansat en ekstra SSP-medarbejder 17 timer/uge. Arbejdet med at skabe tryghed og synlighed i eftermiddags- og aftentimerne er dermed styrket væsentligt.

- Udvidelse af SSP's målgruppe

SSP's målgruppe er udvidet op til 25 år. Dette har betydet, at der er et lettere samarbejde med øvrige aktører i Ungekontakten.

4. Opsamling

På baggrund af ovenstående data ser det ud til, at udviklingen i alle sigtelser i Svendborg Kommune i alle aldersgrupper falder lidt i 2020. Specifikt for Lov om euforiserende stoffer har der været en top i 2018 og 2019, som ser ud til at falde igen i 2020.

For unge under 18 år har der været en stigning i antallet af sigtede unge i 2019 og 2020, især er der en særlig stigning i antallet af unikke sigtelser af unge under 15 år, hvilket formentlig kan forklares af etableringen af Ungdomskriminalitetsnævnet og en deraf ændret praksis i politiet.

Der er generelt både i politiet og i SSP et fortsat fokus på kriminalitet relateret til rusmidler. Dette sker både i forebyggende og indgribende regi, og det sker i et tæt og velfungerende samarbejde mellem kommunen og politiet.